

osnivaju sandžak, a 1559. razara je Malkoč-beg. Turci vladaju do 1606, potom Toma Erdődy obnavlja biskupski kaštel od kojeg se naziru još samo temelji.

God. 1334. spominje se u Čazmi niz crkava. Očuvana je samo velika (42 × 17,5 m) župna crkva Sv. Marije Magdalene za koju nije izvjesno da li je bila kaptolska ili dominikanska. To je trobrodna romaničko-gotička crkva s četverokutnim svetištem, transeptom, s dvije kraće bočne lađe i dva bočna zvonika. Ona je najveća romanički koncipirana crkva u S Hrvatskoj. Barokizacijom je crkva u XVIII. st. dobila svodove i oltare, rad domaćih majstora, orgulje s krasnim rokokoprospektom (1767), propovjedaonicu (1753), dar obnovitelja crkve Ivana Jambrekovića. To djelo majstora Stjepana Severina urešeno je mnoštvom figura i reljefnim prizorima. Crkva ima baroknih slika, sliku *Marija Magdalena*, rad I. Zaschea (1862) i niz kaleža (od gotike do XIX. st.).

LIT.: A. Horvat, Pogled na značenje Čazme i čazmanskog kraja u minulim vijekovima, *Vijesti MK*, 1963, 4. — *Ista*, O crkvi sv. Marije Magdalene u Čazmi, u zborniku: Čazma u prošlosti i danas, Čazma 1979. — D. Baričević, Domaći barokni kipari u Čazmi, *ibid.*, Čazma 1979. — Z. Horvat, Dominikanska crkva u Čazmi, *Vijesti MK*, 1980, 2. — J. Meder, Orgulje u Hrvatskoj, Zagreb 1992. A. Ht.

ČEČUK, Božidar, arheolog (Solin, 9. III. 1929). Studirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Od 1958. radi u Studijskom kabinetu za arheologiju HAZU. Istraživao (s G. Novakom) prapov. lokalitete na Hvaru (Grapčeva i Markova spilja). Obrađuje neolitičke, eneolitičke i brončanodobne jadranske kulture (Vela spilja na Korčuli, Kopačina na Braču).

BIBL.: *Starohrvatska nekropola u Daraž-Bošnjacima kod Županje*, Arheološki radovi i rasprave, 1967, 4–5; *Jadran u prethistoriji, u svjetlu arheoloških istraživanja*, Pomorski zbornik, 1968, 6; *Kamene i koštane rukotvorine Markove spilje*, Arheološki radovi i rasprave, Zagreb VI, 1968; VII, 1974; VIII–IX, 1982; *Kamena i koštana industrija Markove spilje*, Materijali, Zadar 1976; 1980; *Prilog proučavanju impresso-cardium keramike na otocima Lošinj i Cresu*, u knjizi: Arheološka istraživanja na otocima Cresu i Lošinj, Zagreb 1982. R.

ČELEGA, arheol. nalazište kraj Novigrada u Istri. God. 1955. i 1956. iskopano je dvanaest staroslav. grobova iz druge pol. VII. st. U njima su nađeni kućna keramika tzv. podunavskoga tipa, dvije srebrne naušnice s petljom na donjoj strani karičice, brončani okvir spone, brončana spona s trokutnim okovom na proboj, šest koštanih češljeva na dva reda i ulomci stakla svijetlozelene i maslinaste boje. Br. Ma.

ČELOPECI, selo u Župi dubrovačkoj, spominje se od 1251. Tu se nalaze renesansni i barokni ljetnikovci vlastelinskih obitelji Gučetića, Bondića, Đorđića-Bunića, Saba Đorđića-Sabovina kao i građanskih, Veseličića i Leonardija. Na Z dijelu naselja nalazi se dominikanski samostan s crkvom iz XVI. st. Iz njega su u zbirku dominikanskoga samostana u Dubrovniku preneseni predromanički i gotički reljefi.

LIT.: J. Lučić, Prošlost dubrovačke Astoreje, Dubrovnik 1970. — V. Kojaković, Kuće dubrovačke vlastele i pučana u Župi, Dubrovnik, 1978, 6. Du. Bé.

ČEPIĆI, selo Z od Buzeta. Izvan samoga naselja nalazi se trobrodna crkva Sv. Marije, s poligonalnom apsidom. Nad svetištem je mrežasti svod, a kruškolika rebra poduprta su figuralnim konzolama i sastaju se u figuralnim zaglavnim kamenima. I neki su kapiteli figuralno ukrašeni. Crkvu su, prema lat. natpisu, gradili Matej iz Pule i Petar iz Ljubljane 1492. U unutrašnjosti crkve je i ploča s glag. natpisom iz 1588.

LIT.: R. Ivančević, Crkva sv. Marije Snježne kod Čepića, Radovi OPU, 1960, 2. — B. Fučić, Glagoljski natpisi, Zagreb 1982. Ma. Š.

ČEPIKUĆE, selo SI od Stona. U sredini prvoga zaseoka je četverokutna Pasarićeva kula s cisternom. U drugomu zaseoku je utvrđeni sklop kuća Andrijaševića, koje čine cjelinu s kulom izvidnicom. U selu su tri lokaliteta sa stećcima tipa sanduka i sljemenjaka: Dobrštak, Novakovo greblje i velika nekropola kraj crkve Sv. Martina; u crkvi ima ostataka starokršć. arhitekture. Kraj crkve Sv. Roka je u stijeni isklesan natpis bosančicom, koji spominje kugu 1616. Na lok. Mirine, J od naselja, pronađeni su ant. ostaci.

LIT.: A. Benac, Srednjovjekovni stećci od Slivna do Čepikuća, Anali — Dubrovnik, 1953, 2. Du. Bé.

ČEPIN, selo kraj Osijeka. Tu su nađeni predmeti iz rim. doba. U parku se nalazi jednokatni klasicistički dvor Adamovića Čepinskih i Mihaljevića. U baroknoj župnoj crkvi Sv. Trojstva (1769) je signirana oltarna slika *Judite s Holofernom*: »Josepho Jacobi pinxit Vienna 1773«; klupe su iz 1770. U parohiji ima ostataka ikonostasa, djela J. Isajlovića i G. Jezdimirovića (1796), a među knjigama okovano rusko *Jevandjelje* (1757).

LIT.: Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok.

A. Ht.

ČAZMA, unutrašnjost crkve Sv. Marije Magdalene

J. ČERMÁK, *Ranjeni Crnogorac*. Zagreb, Moderna galerija

